

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ในการคำนวณหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประชากรได้ใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มจากโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก และเล็กมาก ของทุก ๆ อำเภอได้จำนวน 186 คน

2. ครู ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มจากโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มของผู้บริหาร ได้จำนวน 351 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 537 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามซึ่งใช้ เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และผลงานการวิจัย เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จากเอกสารและตำราต่าง ๆ
2. กำหนดหัวข้อโครงสร้างของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของการนิเทศการศึกษา ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการนิเทศการศึกษา กระบวนการทางการนิเทศการศึกษา ทักษะทางการนิเทศการศึกษา การควบคุมประสิทธิภาพและการประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา
3. นำหัวข้อโครงสร้างของแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) ในโครงสร้าง
4. สร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหัวข้อโครงสร้าง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการนิเทศศึกษาลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choices) โดยให้คะแนนความเข้าใจเป็น 4 ระดับ ดังนี้ เข้าใจมากที่สุด เข้าใจมาก เข้าใจน้อย และเข้าใจน้อยที่สุด

แบบสอบถามครั้งนี้ต้องการจะถามความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
2. บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา
3. แนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
4. การประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรวัดเจตคติแบบจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) ของ ออสกู๊ด (Osgood) โดยแบ่งระดับเจตคติออกเป็น 7 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด แบบสอบถามนี้ต้องการจะวัดเจตคติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา 5 ด้าน คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
2. ความรู้สึกในฐานะเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษา
3. ความคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษา
4. แนวโน้มที่จะปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ให้การนิเทศการศึกษา
5. ความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน

การทดลองใช้แบบสอบถาม

ได้นำแบบสอบถามจำนวน 20 ฉบับ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 2 ครั้ง (Test-Retest) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 20 ฉบับ ทั้ง 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 2 มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยให้เกณฑ์คะแนนไว้ดังนี้

ตอนที่ 2	เกี่ยวกับความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา
เข้าใจมากที่สุด	= 4
เข้าใจมาก	= 3
เข้าใจน้อย	= 2
เข้าใจน้อยที่สุด	= 1

แบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ในครั้งนี้คำนวณได้ค่าความเชื่อมั่น 0.77

แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับทดลองมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist) มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกรายการ (Multiple Choices) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน มีจำนวน 30 ข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 30.00
2. บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20.00
3. แนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 43.33
4. การประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราวัดเจตคติแบบจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) โดยแบ่งเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน มีจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 4 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 20
2. ความรู้สึกในฐานะผู้รับการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 4 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 20
3. ความคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษา มีจำนวน 4 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 20
4. แนวโน้มที่จะปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ให้การนิเทศการศึกษา มีจำนวน 4 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 20
5. ความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน มีจำนวน 4 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 20

การส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดราชบุรี โดยขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์อำเภอให้ช่วยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ซึ่งศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้เก็บรวบรวมไว้ให้ ปรากฏว่าได้ข้อมูลกลับคืนมาดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ	แบบสอบถามที่ สมบูรณ์	ร้อยละ
ผู้บริหาร	186	182	97.85	160	87.91
ครู	351	344	98.01	333	96.80
รวม	537	526	97.95	493	93.73

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู		
	แบบสอบถามที่ ส่งไป	แบบสอบถามที่ สมบูรณ์	ร้อยละ	แบบสอบถามที่ ส่งไป	แบบสอบถามที่ สมบูรณ์	ร้อยละ
ใหญ่และกลาง	32	32	100.00	62	59	95.16
เล็ก	103	92	89.32	201	190	94.52
เล็กมาก	51	36	70.59	88	84	95.45
รวม	186	160	86.02	351	333	94.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นก่อนวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. ตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Consistency Check) ของแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปลงรหัส เพื่อทำการเจาะมีตรคอมพิวเตอร์

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ที่สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็น เพศ อายุ ระยะเวลาการดำเนินงานปัจจุบัน วุฒิทางการศึกษา และ การศึกษาอบรมทางการนิเทศการศึกษา โดยวิธีหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละของจำนวนผู้ที่มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ความระดับคะแนนความถูกต้องในแต่ละข้อ
2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ในแต่ละด้าน โดยให้ค่าคะแนนลำดับความเข้าใจดังนี้

เข้าใจมากที่สุด = 4

เข้าใจมาก = 3

เข้าใจน้อย = 2

เข้าใจน้อยที่สุด = 1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว เพื่อความสะดวกในการแปลความหมาย จึงได้กำหนดช่วงคะแนนและความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

เข้าใจมากที่สุด = 3.51 - 4.00

เข้าใจมาก = 2.51 - 3.50

เข้าใจน้อย = 1.51 - 2.50

เข้าใจน้อยที่สุด = 1.00 - 1.50

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาในแต่ละค้ำ

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาในแต่ละค้ำระหว่างผู้บริหารกับครู วิเคราะห์โดยใช้ค่า t-test

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่าง โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่าง โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อนุปริญญา และปริญญาตรี ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่าง โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

8. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ระหว่างครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่าง โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของระดับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในแต่ละท่าน โดยให้ระดับเจตคติเป็นคะแนนดังนี้

ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มจะปฏิบัติมากที่สุด	= 7
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติมาก	= 6
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติค่อนข้างมาก	= 5
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติปานกลาง	= 4
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติค่อนข้างน้อย	= 3
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติน้อย	= 2
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติน้อยที่สุด	= 1

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแล้ว เพื่อความสะดวกในการแปลความหมายจึงได้กำหนดช่วงคะแนนและความหมายของช่วงคะแนนไว้ดังนี้

ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติมากที่สุด	= 6.51-7.00
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติมาก	= 5.51-6.50
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติค่อนข้างมาก	= 4.51-5.50
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติปานกลาง	= 3.51-4.50
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติค่อนข้างน้อย	= 2.51-3.50
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติน้อย	= 1.51-2.50
ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น แนวโน้มที่จะปฏิบัติน้อยที่สุด	= 1.00-1.50

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในแต่ละท่าน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในแต่ละท่านระหว่างผู้บริหาร กับครู วิเคราะห์โดยใช้ค่า t-test

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก ใช้วิธี-

วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบที่มีความแตกต่างกัน จะทดสอบความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการ นิเทศการศึกษาระหว่างครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก ใช้วิธี วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบที่มีความแตกต่างกัน จะทดสอบความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการ นิเทศการศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้า พบที่มีความแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการ นิเทศการศึกษาระหว่างครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และ ปริญญาตรี ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันจะทดสอบความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)